

CONSEJO GENERAL
DE COLEGIOS OFICIALES
DE FARMACÉUTICOS

2018

CODI DE DEONTOLOGIA DE LA PROFESSIÓ FARMACÈUTICA

Edita:
Consejo General de Colegios Oficiales de Farmacéuticos
C/ Villanueva, 11, 7ª planta. 28001 Madrid
congral@redfarma.org
www.portalfarma.com

APROVAT PER L'ASSEMBLEA GENERAL DE COL·LEGIS OFICIALS DE FARMACÈUTICS EL 7
DE MARÇ DE 2018

© *Copyright* dels textos originals: Consejo General de Colegios Oficiales de Farmacéuticos, 2018. Reservats tots els drets. Cap part d'aquesta publicació pot ser reproduïda ni transmesa en cap forma o mitjà, electrònic o mecànic, incloent fotocòpies, gravacions o qualsevol sistema de producció, sense l'autorització per escrit dels titulars del *copyright*.

ÍNDIX

Preàmbul	pàg. 3
Capítol I. Definició i àmbit d'aplicació	pàg. 4
Capítol II. Principis generals de l'exercici professional	pàg. 5
Capítol III. Actuació responsable i independent del farmacèutic	pàg. 6
Capítol IV. De les relacions del farmacèutic amb el pacient/usuari	pàg. 9
Capítol V. De la qualitat en la dispensació i altres serveis professionals	pàg. 11
Capítol VI. De la comunicació i ús de les noves tecnologies aplicades en l'exercici professional	pàg. 12
Capítol VII. De les relacions entre els farmacèutics i dels farmacèutics amb altres professionals sanitaris	pàg. 14
Capítol VIII. De les relacions amb la societat i les administracions públiques	pàg. 15
Capítol IX. De les Relacions en l'organització farmacèutica col·legial	pàg. 17
Capítol X. De les relacions amb les institucions, centres o establiments on s'exerceix la professió	pàg. 20
Capítol XI. De la publicitat	pàg. 21
Capítol XII. De la objecció de consciència	pàg. 21
Capítol XIII. De la investigació i publicacions professionals	pàg. 23
Capítol XIV. De la docència	pàg. 25

PREÀMBUL

La legislació atribueix als col·legis professionals, entre d'altres, la funció d'ordenar en l'àmbit de la seua competència l'activitat professional dels col·legiats, vetllant per la dignitat i l'ètica professional i pel respecte als drets de les persones.

En línia amb l'anterior, el Consell General de Col·legis Oficials de Farmacèutics considera necessari que existisca un marc deontològic per a l'exercici professional que els farmacèutics han de tenir present en la seua actuació, d'acord amb uns principis ètics professionals, i tenint en compte les conseqüències que aquesta pot ocasionar en la salut de les persones. Tot això, amb la finalitat d'orientar èticament la seua labor professional i de poder donar el millor servei a la societat.

L'objectiu d'aquest Codi és complementar la normativa legal per a garantir la qualitat en l'atenció i el manteniment dels principis ètics professionals que la societat demana a la professió farmacèutica, arrellegant el compromís d'aquesta professió amb la millora de la salut i de la qualitat de vida de les persones, animals i medi ambient i amb la seua vocació de servei a la societat, adaptant les normes deontològiques de la professió farmacèutica a la nova realitat legal i social.

La redacció d'aquest Codi ha tingut en compte la naturalesa diversa de les diferents modalitats de la professió farmacèutica, establint regles i preceptes que puguen orientar a tots els farmacèutics, qualsevol que siga la modalitat del seu exercici.

Així mateix, en ser aquest Codi de compliment obligatori per als farmacèutics, ha sigut elaborat amb l'objectiu de codificar només aquelles regles i preceptes que puguen ser assumits per tots els farmacèutics, amb la garantia de protegir la diversitat de postures que legítimament els farmacèutics poden adoptar davant dels dilemes ètics que se susciten en l'exercici d'aquesta professió que amb el temps evoluciona i assumeix nous reptes, sense infringir la consciència individual i les conviccions personals de ningú.

Este text és susceptible de ser ampliat i desenrotllat per als farmacèutics de les diferents modalitats professionals i en els diferents nivells territorials de l'organització farmacèutica col·legial, amb respecte absolut de les seues competències per a ordenar l'exercici professional en els àmbits territorials que els són propis, respectant els principis bàsics arrellegats en aquest Codi.

El Codi consta d'un preàmbul i 54 articles distribuïts en catorze capítols, on successivament es tracta la definició i àmbit d'aplicació, els principis generals de l'exercici professional, l'actuació responsable i independent del farmacèutic, les relacions del farmacèutic amb el pacient/usuari, la qualitat de la dispensació i altres serveis professionals, la comunicació i l'ús de les noves tecnologies aplicades en l'exercici professional, les relacions entre els farmacèutics i dels farmacèutics amb altres professionals sanitaris, les relacions amb la societat i les administracions públiques, les relacions en l'organització farmacèutica col·legial, les relacions amb les institucions, centres o establiments on s'exercix la professió, la publicitat, l'objecció de consciència, la investigació i publicacions professionals i la docència.

Aquest Codi arreplega els principis i regles ètiques que han d'inspirar i guiar la conducta i actuacions professionals dels farmacèutics.

Capítol I

DEFINICIÓ I ÀMBIT D'APLICACIÓ

Article 1. Definicions

- 1- La deontologia farmacèutica és el conjunt de principis i regles ètiques que han d'inspirar la conducta i guiar les actuacions professionals dels farmacèutics.
- 2- El Codi de Deontologia de la Professió Farmacèutica aprovat pel Consell General de Col·legis Oficials de Farmacèutics conté els principis i regles bàsics inherents a l'ètica professional en el desenvolupament de la seua activitat.

Article 2. Àmbit d'aplicació

- 1- Les disposicions arrellegades en aquest Codi obliguen a tots els farmacèutics establits a Espanya en l'exercici de la professió, qualsevol que siga la modalitat en què la practiquen, i sense perjudi de l'existència d'altres normes deontològiques aprovades en l'àmbit dels Col·legis Oficials de Farmacèutics.
- 2- Igualment seran aplicables per als farmacèutics establits en l'àmbit d'un altre estat membre de la Unió Europea quan exercisquen la professió de forma temporal o ocasional a Espanya.
- 3- Les actuacions que desenrotllen les societats professionals es troben sotmeses al compliment d'aquest Codi, de manera que la societat respondrà deontològicament de les accions realitzades per un farmacèutic que hi exercisca la seua activitat, sense perjudi de la responsabilitat professional que aquest farmacèutic contraga a títol individual.
- 4- Així mateix, el conjunt de corporacions col·legials integrades en l'organització farmacèutica col·legial haurà d'observar en les seues actuacions les disposicions contingudes en aquest Codi.

Article 3. Conseqüències del seu incompliment

L'incompliment de les obligacions contingudes en aquest Codi constitueix una falta deontològica susceptible de ser corregida d'acord amb els procediments i normes disciplinàries establits en els respectius Estatuts dels diferents Col·legis Oficials de Farmacèutics, dels Consells Autònoms de Col·legis Oficials i del Consell General de Col·legis Oficials de Farmacèutics.

Capítol II

PRINCIPIS GENERALS DE L'EXERCICI PROFESSIONAL

Article 4. Principis generals de l'actuació professional

- 1- En l'exercici de la seua professió, el farmacèutic tindrà com a objectiu el servei a la societat i la millora de la salut i la qualitat de vida del pacient, i es guiarà per l'ètica i la deontologia.
- 2- El farmacèutic té l'obligació de complir rigorosament la legalitat vigent i de respectar les disposicions d'aquest Codi, adoptant un comportament ètic en totes les actuacions professionals que duga a terme.
- 3- El farmacèutic s'abstindrà de realitzar qualsevol activitat els interessos de la qual puguen entrar en conflicte amb les seues obligacions deontològiques o comprometre la seua independència

Article 5. Principis generals de compromís amb la societat

- 1- El farmacèutic considerarà prioritària la millora i la cura de la salut de la societat i anteposarà aquest objectiu als seus interessos particulars legítims.
- 2- El farmacèutic exercirà la seua professió procurant ser fidel a la funció sanitària que exercix, adaptant-la als avanços de la ciència farmacèutica en benefici de la població a la qual assistix.
- 3- El farmacèutic contribuirà a l'ús eficient dels recursos humans, tecnològics, terapèutics i econòmics en l'exercici de la seua professió, i molt especialment pel que concernix a l'ús d'aquests quan estiguen sotmesos al règim de finançament públic.
- 4- El farmacèutic contribuirà, en la mesura de les seues possibilitats, al bon funcionament del sistema sanitari i al manteniment dels principis ètics en aquest.

Article 6. Principis generals d'actuació amb el pacient

- 1- El farmacèutic exercirà la seua professió de manera que respecte la dignitat i contribuïsca al benestar i a la salut dels pacients i evitarà quantes accions posen en dubte aquests principis fonamentals.
- 2- El farmacèutic s'abstindrà de participar en qualsevol tipus d'actuació contrària a la legalitat on els seus coneixements i habilitats siguen posades al servei d'actes que atempten contra la vida, la dignitat de la persona o els Drets Humans, sense perjudi d'allò que es disposa sobre el dret a l'objecció de consciència en el capítol XII del present Codi.
- 3- El farmacèutic té l'obligació d'atendre a tots els pacients/usuaris amb la mateixa diligència i sol·licitud, sense que obre discriminació alguna per raó de raça, sexe, edat, religió, nacionalitat, opinió política o condició social.
- 4- El secret professional és inherent a l'exercici de la professió farmacèutica i el farmacèutic està obligat a salvaguardar la intimitat del pacient/usuari.

- 5- El farmacèutic extremerà el compliment de les normes deontològiques i el compromís amb la seua professió en les situacions de catàstrofe, epidèmia o qualsevol altra situació d'emergència sanitària.

Article 7. Principis generals de col·laboració

- 1- El farmacèutic col·laborarà amb altres farmacèutics i amb la resta de professionals sanitaris per a contribuir a la millora de la salut de la població i a la millor atenció sanitària de cada pacient, en els termes previstos en la legislació vigent.
- 2- El farmacèutic col·laborarà amb les administracions competents en matèria de sanitat i benestar social per a fer efectiu el dret a la salut de les persones.
- 3- El farmacèutic col·laborarà amb l'organització farmacèutica col·legial perquè aquesta pugui dur a terme les finalitats essencials i les funcions que té encomanades.

Article 8. Principis generals de capacitat, competència i actualització de coneixements

- 1- El farmacèutic haurà de mantenir i actualitzar els seus coneixements científics, tècnics i legals en els quals té basada la seua competència professional per a garantir l'acompliment de les seues actuacions professionals amb els nivells de qualitat adequats.
- 2- El farmacèutic haurà de dur a terme la seua activitat professional amb honestedat, rigor, diligència i responsabilitat, i s'abstindrà de realitzar actuacions professionals per a les quals no estiga degudament capacitat o siguen alienes a les competències professionals per a les quals li faculta la seua titulació, d'acord amb la legislació vigent.

Capítol III

ACTUACIÓ RESPONSABLE I INDEPENDENT DEL FARMACÈUTIC

Article 9. Exercici professional conforme a la legalitat

- 1- La professió farmacèutica, com a professió sanitària, titulada i regulada, requereix per al seu exercici en qualsevol de les seues modalitats complir els requisits previstos en l'ordenament jurídic vigent.
- 2- El farmacèutic vetlarà perquè totes les seues actuacions professionals es realitzen amb ple respecte a les lleis i altres disposicions reguladores de la professió i, dins d'allò previst per aquestes, a les de la lliure competència.
- 3- El farmacèutic haurà de conèixer les incompatibilitats establides per la legislació vigent que afecten a l'activitat o modalitat professional que exercix o desitja exercir.
- 4- El farmacèutic no ha de facilitar, encobrir o emparar l'exercici il·legal de la professió, comunicant aquesta circumstància, quan la conega, a l'organització farmacèutica col·legial i/o a les autoritats sanitàries competents.
- 5- El farmacèutic ha de respectar l'àmbit de les competències específiques dels seus col·laboradors, sense que això li eximisca de la seua responsabilitat, conforme a la legalitat vigent.

Article 10. Capacitat per a l'exercici professional

- 1- La capacitat professional del farmacèutic es fonamenta en la seua titulació, els seus coneixements i la seua experiència, per la qual cosa aquests han de ser adequats per a desenrotllar les tasques que cada farmacèutic executa en el seu treball.
- 2- En cas que el farmacèutic advertisca que per raons d'edat, malaltia, efectes de l'ús d'alguna substància o qualsevol altra causa, puguen veure's minvades les seues aptituds físiques o psíquiques i compromesa la seua capacitat professional, haurà de suspendre o modificar la seua activitat professional fins que, si escau, cessen les causes que la van motivar.
- 3- Si les circumstàncies descrites en l'apartat anterior no foren advertides pel farmacèutic que les pateix, i sí ho foren per un altre company, aquest procurarà comunicar-li-ho i, en cas necessari, podrà posar-ho en coneixement del Col·legi de Farmacèutics competent, en benefici de l'interés dels pacients i usuaris.

Article 11. Actualització dels coneixements professionals i formació continuada

- 1- Per a un correcte desenvolupament de la seua activitat professional, és un deure ètic, un dret i una responsabilitat ineludible del farmacèutic l'actualització de la seua formació i coneixements professionals al llarg de la seua vida professional activa.
- 2- L'organització farmacèutica col·legial ha de promoure i facilitar l'accés dels farmacèutics a la formació continuada.

Article 12. Compromís amb l'evidència científica i la qualitat tècnica

- 1- El farmacèutic té un compromís amb l'evidència científica. En tot cas, haurà d'abstindre's d'oferir productes i/o servicis il·lusoris que es proposen com a eficaços.
- 2- Quan el farmacèutic proporcione consell professional, aquest ha de basar-se sempre en criteris professionals, adequats al coneixement científic vigent, evitant qualsevol consideració que no siga el legítim interès del pacient.
- 3- El farmacèutic ha de conèixer els protocols de pràctica clínica i assistencial, basats en l'evidència científica i els mitjans disponibles, que li siguen aplicables en el seu àmbit d'actuació professional.
- 4- El farmacèutic ha de proporcionar una informació veraç, científica i avaluada dels medicaments, productes sanitaris i aquells altres productes compresos dins del seu àmbit d'actuació, aquesta informació haurà de ser sempre adequada a la legalitat vigent i als coneixements científics del moment.
- 5- El farmacèutic ha de prestar una cura especial i evitar la promoció i ús de productes que no s'ajusten a les reglamentacions tècnico-sanitàries i la promoció d'aquells prohibits per la legislació que regula els productes de pretesa finalitat sanitària.

Article 13. Independència del criteri professional

- 1- El farmacèutic ha d'exercir la seua activitat professional amb plena autonomia tècnica i científica, sense més limitacions que les establides per l'ordenament jurídic vigent i els principis deontològics d'aplicació, rebutjant qualsevol trava o impediment a la seua independència professional i sense coaccions.

- 2- El farmacèutic procurarà realitzar la seua activitat en termes de màxima imparcialitat quan es trobe davant d'interessos personals o institucionals contraposats. En el cas que, per obligació legal o per la naturalesa jurídica de la relació en virtut de la qual s'exercix la professió, el farmacèutic es veja forçat a actuar d'acord a criteris professionals diferents dels seus, podrà fer-ho constar per escrit, i donar trasllat d'aquest escrit al col·legi, amb la salvaguarda en tot cas del secret professional i sense detriment de l'eficàcia de la seua actuació.
- 3- El farmacèutic ha de garantir la independència de les seues actuacions en relació amb la dispensació de medicaments i s'abstindrà d'acceptar incentius econòmics per part de qui tinga interessos en la producció, fabricació o comercialització d'aquests, excepte els permesos per la legislació vigent.

Article 14. Responsabilitat per danys causats en l'exercici de la professió

- 1- L'actuació del farmacèutic està basada en la seua formació, la seua experiència i la responsabilitat que li correspon com a professional, per la qual cosa assumirà les conseqüències negatives de les seues actuacions professionals que legítimament li corresponguen, oferint a l'interessat, si escau, una explicació veraç, clara, honrada i adequada a la situació.
- 2- Tot farmacèutic ha de disposar de l'adequada cobertura de la responsabilitat de les seues actuacions professionals per a cobrir les indemnitzacions que, si escau, puguen derivar d'un eventual dany causat a les persones en ocasió de la prestació dels seus servicis professionals.
- 3- El farmacèutic respon personalment dels danys que cause en l'exercici de la seua professió com a propietari i titular d'una oficina de farmàcia.

Capítol IV

DE LES RELACIONS DEL FARMACÈUTIC AMB EL PACIENT/USUARI

Article 15. Prioritat del dret a la salut i qualitat de vida dels pacients

- 1- És responsabilitat del farmacèutic contribuir amb la seua actuació a la millora de la salut i qualitat de vida del pacient, promovent el seu dret a la prevenció de la malaltia i a tractaments terapèutics eficaços i segurs, anteposant aquesta responsabilitat a qualsevol altra consideració i interès legítim, inclosos els seus interessos personals, professionals o econòmics.
- 2- El farmacèutic atindrà amb la màxima diligència, rigor i prudència les necessitats dels pacients dins del seu àmbit competencial i sota cap circumstància perjudicarà intencionadament al pacient.
- 3- Les diferències d'opinió i queixes dels pacients no han d'afectar negativament a la qualitat de l'assistència que se'ls preste.

Article 16. Consentiment i llibertat d'elecció del pacient

- 1- Tota actuació en l'àmbit de la salut que tinga com a destinatari un pacient o usuari requereix del consentiment informat, lliure i voluntari d'aquest. El farmacèutic haurà de respectar la seua decisió, en els termes establits en la legislació.
- 2- El farmacèutic haurà de respectar en tot moment la llibertat del pacient de triar el centre o establiment sanitari, sense que per això aquest pugui patir cap menyspreu en la qualitat de l'atenció que se li preste.

Article 17. Respecte a la dignitat del pacient i principi de no discriminació

- 1- El farmacèutic ha de respectar la dignitat de les persones a les quals atén i l'autonomia de la seua voluntat, preservant la seua intimitat.
- 2- El farmacèutic haurà d'assegurar-se o, si escau, proposar als responsables de les instal·lacions en les quals presta l'assistència als pacients, que aquestes són adequades per a garantir el respecte i la dignitat que els pacients mereixen i que compten amb els mitjans tècnics necessaris per dur-la a terme de forma correcta.
- 3- El farmacèutic establirà amb el pacient/usuari una comunicació que humanitze i facilite l'acte professional, dedicant-li el temps suficient i adequat.
- 4- El farmacèutic haurà de cuidar la seua actitud, llenguatge, formes, imatge i, en general, la seua conducta per a afavorir la millor atenció als pacients/usuaris.
- 5- El farmacèutic exercirà la seua activitat professional sense cap discriminació per raó d'edat, sexe, raça, religió, ideologia, nacionalitat o qualsevol altra diferència, havent de respectar les conviccions morals i religioses dels pacients/usuaris, abstenint-se d'imposar-li les pròpies, assessorant únicament d'acord amb criteris estrictament professionals i atenent a tots amb la mateixa diligència i sol·licitud.

Article 18. Dret a la informació del pacient o usuari

- 1- El farmacèutic haurà de proporcionar la informació al pacient/usuari de manera objectiva, actualitzada, senzilla i adequada a les possibilitats de comprensió de la persona a la qual atén i, a més, haurà de fer-ho per escrit si així li ho sol·liciten.
- 2- Els pacients i usuaris tenen el dret de conèixer la identitat i qualificació del professional que els atén.
- 3- El farmacèutic ha de preservar el dret dels pacients i usuaris de que es respecte la seua voluntat de no ser informats.

Article 19. Dret a la intimitat del pacient o usuari

- 1- El farmacèutic, en l'exercici de la professió, mostrarà un respecte escrupolós pel dret a la intimitat dels pacients/usuaris als quals atén.
- 2- El farmacèutic únicament recaptarà de les persones a les quals atén la informació estrictament necessària per a l'acompliment adequat de la seua activitat professional, protegint i salvaguardant la confidencialitat de les seues dades d'acord amb la legalitat vigent.
- 3- En els termes previstos en la legislació vigent, no existirà vulneració del dret a la intimitat quan el pacient conscientment i voluntàriament permeti la presència d'algun familiar o persona de confiança.

Article 20. El secret professional

- 1- La informació de caràcter personal que el farmacèutic conega fruit de l'acompliment del seu exercici professional està subjecta al secret professional. El secret professional obliga a tots els farmacèutics en totes les seues actuacions qualsevol que siga la seua modalitat d'exercici.
- 2- L'obligació de secret professional només podrà ser eximida pel consentiment exprés i inequívoc de l'interessat, per mandat judicial, o en compliment dels deures de comunicació o denúncia davant qualsevol dels supòsits previstos per la legislació, en les condicions que aquesta establisca. Excepcionalment, aquesta obligació podrà ser també eximida quan estiga en perill la vida o drets fonamentals d'una altra o altres persones, que hauran de prevaldre enfront de l'obligació de secret professional.
- 3- El farmacèutic vetlarà perquè els seus col·laboradors s'atinguen estrictament al secret professional.
- 4- La defunció del pacient o usuari no allibera al farmacèutic de les obligacions del secret professional.

Capítol V

DE LA QUALITAT EN LA DISPENSACIÓ I ALTRES SERVEIS PROFESSIONALS

Article 21. El dret dels ciutadans a obtenir els medicaments

- 1- Els ciutadans tenen el dret i els farmacèutics el deure de que la dispensació dels medicaments al públic siga realitzada en les condicions legalment i reglamentàriament establides.
- 2- El farmacèutic no dispensarà un medicament quan li sorgisquen dubtes raonables sobre l'autenticitat o validesa de la recepta mèdica presentada per un pacient o usuari, llevat que pugua comprovar la legitimitat de la prescripció. En cas contrari, haurà d'informar a les autoritats sanitàries competents en els termes previstos en la normativa vigent.
- 3- Per a l'exercici del dret a l'objecció de consciència del farmacèutic, en tot cas, haurà de quedar garantit el dret dels ciutadans a la protecció de la seua salut i l'accés als medicaments.

Article 22. La dispensació adequada de medicaments i d'altres productes de l'àmbit d'actuació del farmacèutic

- 1- El farmacèutic, quan dispense un medicament o altres productes del seu àmbit d'actuació, haurà de proporcionar-li al ciutadà al qual ho dispense informació sobre el seu ús adequat i racional, facilitant, si escau, informació relativa a la seua indicació, posologia, interaccions, contraindicacions, efectes adversos, conservació o qualsevol altra informació necessària per a garantir el seu ús en condicions de seguretat i eficàcia.
- 2- La informació referida en el paràgraf anterior haurà de realitzar-se conforme als criteris establits en l'article 18 d'este Codi. A més, el farmacèutic haurà d'abstindre's de promoure expectatives terapèutiques inadequades.
- 3- El farmacèutic que dispense medicaments haurà de vetlar pel seu ús responsable i la prevenció del seu abús.
- 4- El farmacèutic responsable de l'establiment o servici farmacèutic vetlarà perquè la identitat i qualificació dels altres farmacèutics i col·laboradors que hi exercixen la seua activitat resulte accessible per als pacients i usuaris.
- 5- Els principis d'aquest Codi seran aplicables a totes les dispensacions qualsevol que siga el mitjà de prescripció, electrònic o en format paper.

Article 23. Servis professionals oferits als pacients

- 1- El farmacèutic podrà oferir al pacient servicis professionals per als quals li faculte la seua titulació, sempre que complisca amb els requisits establits per la legislació vigent.

Així mateix, haurà d'assegurar-se que compta amb els recursos humans i materials necessaris per a dur-los a terme amb garanties suficients de qualitat i seguretat.

- 2- El farmacèutic haurà d'oferir prèviament tota la informació necessària perquè el pacient o destinatari del servei preste el seu consentiment informat, previ coneixement de les característiques i finalitats del servei ofert, la seua metodologia, els objectius perseguits i els drets que li assisteixen.
- 3- El farmacèutic que ofereisca un servei professional al pacient haurà d'assegurar-se de que l'assistència siga de qualitat i adequada a les necessitats del pacient, i procurarà no crear falses expectatives que no puga satisfer professionalment.

Article 24. Historial farmacoterapèutic i una altra documentació clínica

- 1- El farmacèutic que, a fi de dur a terme actuacions professionals realitze qualsevol tractament de dades de caràcter personal del pacient, haurà de complir amb tots els requeriments que establisca la normativa vigent sobre protecció de dades de caràcter personal amb l'objectiu de garantir la confidencialitat i seguretat d'aquestes.
- 2- El pacient té dret a conèixer i tenir accés a l'historial farmacoterapèutic o una altra documentació clínica que d'ell posseïska el farmacèutic, exceptuant les anotacions subjectives d'aquest últim, així com a sol·licitar-ne còpia o la cancel·lació del procediment en qualsevol moment, en els termes que establisca la legalitat vigent.
- 3- Les dades contingudes en l'historial farmacoterapèutic o una altra documentació clínica d'un pacient podran utilitzar-se amb finalitats d'anàlisi científica, estadística o docent sempre que es respecte rigorosament la confidencialitat de les dades dels pacients, de manera que no es permeta la seua identificació, ni directament ni indirectament, i complint, en tot cas, amb els requisits establits per la normativa vigent.

Capítol VI

DE LA COMUNICACIÓ I L'ÚS DE LES NOVES TECNOLOGIES **APLICADES EN L'EXERCICI PROFESSIONAL**

Article 25. Actuacions professionals a distància o per mitjans telemàtics

- 1- Només es poden dispensar a distància al públic els medicaments permesos per a aquesta forma de dispensació, des dels establiments autoritzats per a fer-ho en els termes previstos en la legislació vigent i amb els requisits que aquesta establisca.
- 2- Quan l'actuació professional del farmacèutic es desenrotlla a distància han de mantindre's les responsabilitats deontològiques existents en l'actuació presencial, amb especial èmfasi a reforçar els valors de transparència, informació, confiança i confidencialitat, complint en tot cas amb la legislació vigent sobre aquest tema.
- 3- Quan s'utilitzen aplicacions i eines informàtiques per a la prestació d'un servei als pacients o usuaris, el farmacèutic haurà de conèixer prèviament les condicions de privacitat i ús d'aquestes per a assegurar-se que la confidencialitat de les dades està degudament assegurada i que són respectuoses amb les obligacions legals i deontològiques d'aplicació.

- 4- La prestació a distància de servicis professionals requerix que la identificació mútua entre farmacèutic i destinatari del servici siga clara, que quede assegurada la intimitat, seguretat i confidencialitat de les comunicacions i les seues dades, i que la relació presencial no siga necessària per a la bona fi de la prestació del servici amb els nivells de qualitat adequats. Així mateix, el farmacèutic haurà d'assegurar-se que els destinataris poden contactar amb ell de manera directa i efectiva sense dificultats.
- 5- Les activitats de contractació de servicis amb pacients o usuaris realitzades a través de mitjans telemàtics han de respectar la normativa legal vigent i, de manera especial, els valors, drets i principis reconeguts en aquest Codi.

Article 26. Criteri professional en els mitjans de comunicació i Internet

- 1- Quan el farmacèutic intervinga identificat com a tal en els mitjans de comunicació, Internet i xarxes socials per a oferir el seu criteri sobre aspectes relatius a la seua professió, ha d'assegurar-se que la informació que emeta siga comprensible, veraç, ponderada, prudent, senzilla i ajustada a la legalitat vigent i adequada a les necessitats del fòrum en el qual s'emet.
- 2- El farmacèutic ha d'evitar llançar missatges de manera indiscriminada que puguen despertar alarma social o sembren confusió o dubtes respecte de la cura i manteniment de la salut o de la prevenció de la malaltia de la població.
- 3- Les obligacions deontològiques del farmacèutic no es dilueixen pel fet que el receptor de la informació facilitada per ell siga múltiple i desconegut.
- 4- Si el farmacèutic detecta informació no veraç o presumptament il·legal facilitada per un altre farmacèutic, identificat com a tal, que puga generar riscos en la salut de la població, hauria de posar-ho en coneixement de l'organització farmacèutica col·legial, sense perjudi de la seua comunicació a les autoritats sanitàries competents.
- 5- Quan es manifesten discrepàncies sobre qüestions professionals amb altres farmacèutics o professionals sanitaris en mitjans de comunicació, internet o xarxes socials, el farmacèutic ha d'evitar sempre les desqualificacions personals i les injúries, així com l'escàndol i desprestigi públic de la professió.

Article 27. Ús adequat de la recepta electrònica

- 1- El farmacèutic és responsable de la custòdia i bon ús del dispositiu o mecanisme habilitat per a la seua identificació personal que permeta accedir al sistema de recepta electrònica, i no haurà de permetre que un altre company, col·laborador o qualsevol altra persona l'utilitze.
- 2- La dispensació d'un medicament o producte sanitari a través del sistema de recepta electrònica només haurà de realitzar-se quan es donen les condicions per a ser dispensat d'acord amb la normativa vigent, encara que el sistema electrònic, per error o un altre motiu, permeta tècnicament la seua dispensació.

Capítol VII

DE LES RELACIONS ENTRE ELS FARMACÈUTICS I DELS FARMACÈUTICS AMB ALTRES PROFESSIONALS SANITARIS

Article 28. Pràctica col·laborativa amb altres professionals sanitaris

- 1- L'exercici de la professió farmacèutica està al servei de la societat i de la millora de la salut i la qualitat de vida del pacient, per la qual cosa és convenient la col·laboració interdisciplinària amb altres professionals sanitaris que persegueixen aquests objectius, tenint en consideració les opinions d'aquests, sense perjudi del respecte a les competències de cadascun d'ells.
- 2- El farmacèutic cooperarà amb altres farmacèutics i professionals sanitaris, compartint els seus coneixements científics i habilitats tècniques en benefici dels pacients.

Article 29. Sobre la relació entre farmacèutics.

- 1- Els farmacèutics han de tractar-se entre si amb respecte, lleialtat i integritat sense tenir en compte la relació jeràrquica que existisca entre ells.
- 2- El farmacèutic s'abstindrà de criticar despectivament les actuacions professionals dels seus companys, especialment en presència dels pacients i usuaris.
- 3- Les desavinences o desacords sobre assumptes professionals no han de donar lloc a polèmiques públiques que suposen el desprestigi de la professió.
- 4- El farmacèutic ha d'esforçar-se per resoldre les controvèrsies amb altres farmacèutics derivades del seu exercici professional de manera constructiva, i es pot sotmetre a la mediació dels Col·legis de Farmacèutics, sense perjudi de la tutela judicial que legítimament li corresponga.
- 5- El farmacèutic no ha de fer acusacions injustes o infundades, o informació enganyosa o errònia que perjudique o desprestigi a un altre farmacèutic. Així mateix, el farmacèutic defensarà, en la mesura de les seues possibilitats, al company que siga objecte d'atacs o denúncies injustes.
- 6- Si un farmacèutic tinguera coneixement que un altre company està sent sotmés a assetjament moral o a coaccions en el seu exercici professional, procurarà posar-ho en coneixement del Col·legi de Farmacèutics competent.

Article 30. Treball en equip

- 1- El farmacèutic que ostente la direcció d'un equip vetlarà perquè existisca un ambient d'exigència ètica i de tolerància per a la diversitat d'opinions professionals.
- 2- El farmacèutic ha de respectar les actuacions dels seus companys i altres professionals sanitaris, observant el que es disposa en el capítol XII del present Codi sobre l'objecció de consciència. En qualsevol cas, caldrà evitar qualsevol limitació dels drets dels pacients i usuaris a la dispensació farmacèutica.

- 3- El treball en equip no impedirà que el pacient conega quin professional assumeix la responsabilitat concreta de cada actuació assistencial ni afectarà a les obligacions d'informació que a cada professional li correspon.
- 4- La responsabilitat individual del farmacèutic no desapareix ni es diluïx pel fet de treballar en equip. El farmacèutic té el deure de preservar la confidencialitat del total de les dades conegudes del pacient.

Article 31. Competència deslleial

El farmacèutic no pot dur a terme actuacions que puguin ser considerades competència deslleial per la legislació vigent, i especialment qualsevol conducta tendent a aconseguir un avantatge competitiu adquirit mitjançant la infracció de la legalitat o qualsevol encaminada a limitar o restringir la llibertat d'elecció dels pacients i usuaris.

El farmacèutic no pot dur a terme actuacions que puguin ser considerades competència deslleial per la legislació vigent, i especialment qualsevol conducta tendent a aconseguir un avantatge competitiu adquirit mitjançant la infracció de la legalitat o qualsevol altra encaminada a limitar o restringir la llibertat d'elecció dels pacients i usuaris

Capítol VIII

DE LES RELACIONS AMB LA SOCIETAT I LES ADMINISTRACIONS PÚBLIQUES

Article 32. Promoció de la salut i prevenció de la malaltia de la població

- 1- El farmacèutic, en l'àmbit de les seues competències i en la mesura de les seues possibilitats, ha de contribuir a prevenir la malaltia així com a protegir i promoure la salut i qualitat de vida de la població, fomentant la seua educació sanitària i promovent hàbits de vida saludables.
- 2- El farmacèutic té el deure de fomentar l'educació de la població sobre l'ús l'adequat dels medicaments, la seua utilització racional i la prevenció del seu abús i procurarà prestar el seu suport a les iniciatives que es desenrotllen en col·laboració amb les associacions de pacients amb aquesta finalitat.
- 3- El farmacèutic col·laborarà amb diligència i eficàcia en els programes que promoguen les administracions sanitàries sobre garantia de qualitat de l'assistència farmacèutica i de l'atenció sanitària en general, quan siga requerit per aquestes.
- 4- En casos de catàstrofes o emergències sanitàries, el farmacèutic col·laborarà en les tasques d'auxili sanitari.

Article 33. Vigilància de la salut pública

- 1- Els farmacèutics col·laboraran, en l'àmbit de les seues competències, en els programes que les administracions sanitàries establisquen per a detectar i corregir problemes potencials que puguin afectar a la salut de la població.

- 2- Els farmacèutics estan obligats a comunicar amb celeritat a les autoritats sanitàries competents en matèria de farmacovigilància les sospites de reaccions adverses de les quals tinguen coneixement i que pogueren haver sigut causades per medicaments d'ús humà i veterinaris.
- 3- Els farmacèutics col·laboraran, en la mesura de les seues possibilitats, en els programes que les administracions sanitàries establisquen per a detectar i corregir problemes potencials relacionats amb els medicaments, productes sanitaris, cosmètics i altres productes compresos dins del seu àmbit d'actuació, encara que excedisquen de les obligacions legals.
- 4- Els farmacèutics que coneguen fets, dades o circumstàncies que pogueren constituir un risc o perill greu per a la salut de la població han de posar-ho en coneixement de les autoritats sanitàries.

Article 34. Compromís ètic professional amb la qualitat en la regulació

- 1- El farmacèutic, sense perjudi de l'obligat compliment de les disposicions legals, s'esforçarà a col·laborar amb l'organització farmacèutica col·legial per a vetlar pel respecte dels principis continguts en aquest Codi i procurarà cooperar, en la mesura de les seues possibilitats, en la seua modificació quan, segons el seu criteri científic i tècnic, considere que així es contribueix a un major benefici per als pacients i la societat.
- 2- Atés que el sistema sanitari és l'instrument principal de la societat per a l'atenció i promoció de la salut, el farmacèutic contribuirà, en la mesura de les seues possibilitats, al fet que la utilització dels recursos en el sistema es realitze amb criteris d'equanimitat, objectivitat i transparència.
- 3- El farmacèutic, dins de les seues possibilitats i en l'àmbit de la seua activitat professional, s'esforçarà perquè les mesures que legalment o reglamentàriament s'establisquen, tendents a racionalitzar la despesa sanitària i farmacèutica, tinguen present l'eficiència salvaguardant la qualitat assistencial.

Article 35. Lluita contra el dopatge en l'esport

- 1- El farmacèutic s'abstindrà de participar en activitats o en la prestació de servicis o qualsevol altre mitjà que contribuïska directament o indirectament a la millora del rendiment dels esportistes de forma fraudulenta.
- 2- El farmacèutic alertarà al pacient o usuari en cas de medicaments susceptibles de produir dopatge en l'àmbit de l'activitat esportiva.

Article 36. Protecció del medi ambient

- 1- El farmacèutic està obligat a procurar una correcta eliminació i destrucció de tot el material utilitzat en la seua activitat professional i a una adequada gestió dels residus que genera, complint la legalitat vigent en la matèria.
- 2- Els farmacèutics hauran d'assessorar, informar i fomentar que els ciutadans dipositen els envasos i els residus dels medicaments utilitzats en l'àmbit domèstic en els llocs habilitats per a aquest fi.

Capítol IX

DE LES RELACIONS EN L'ORGANITZACIÓ FARMACÈUTICA COL·LEGIAL

Article 37. Relacions del farmacèutic amb l'organització farmacèutica col·legial

- 1- Les persones que ostenten la titulació en Farmàcia i reunisquen les condicions assenyalades estatutàriament tindran dret a ser admeses en el Col·legi que els corresponga. Així mateix, els farmacèutics hauran d'estar col·legiats quan així ho dispose la legislació vigent.
- 2- El farmacèutic col·legiat té el dret de participar en les tasques col·legials i el deure de prestar la seua col·laboració quan siga requerida, així com de contribuir a les càrregues econòmiques que li corresponguen.
- 3- El farmacèutic col·legiat està obligat a complir amb les normes, reglaments, acords i resolucions aprovats pels òrgans de govern del Consell General, dels Consells Autonòmics i dels Col·legis, en tot allò que li siga aplicable.
- 4- El farmacèutic col·legiat, qualsevol que siga la seua situació professional i amb independència del seu càrrec, té el deure de comparéixer als requeriments, citacions o qualsevol tipus de crides que se li facen des dels òrgans de govern del Consell General, dels Consells Autonòmics i dels Col·legis.
- 5- El farmacèutic col·legiat pot comunicar al seu Col·legi qualsevol presumpta infracció d'aquest Codi de la qual tinga coneixement.
- 6- El farmacèutic col·legiat haurà de subministrar amb celeritat, diligència i exactitud aquelles dades personals que afecten a la seua situació professional i siguen necessàries per a elaborar i mantindre actualitzats els registres que, legalment o estatutàriament, siguen procedents.
- 7- El farmacèutic col·legiat no pot atribuir-se, per si mateix o mitjançant societats professionals, científiques o no, la representació de la professió davant de les administracions públiques, sense orde expressa de l'organització col·legial, qui ostenta la representació exclusiva de la professió.

Article 38. Obligacions deontològiques de l'organització farmacèutica col·legial

- 1- És responsabilitat prioritària de l'organització farmacèutica col·legial l'ordenació de l'exercici de la professió, així com vetlar per l'ètica i dignitat professional i pel degut respecte als drets dels pacients i usuaris dels servicis prestats pels farmacèutics.
- 2- L'organització farmacèutica col·legial assumirà la responsabilitat de la promoció, desenvolupament i difusió de la deontologia farmacèutica i del present Codi, i es compromet a procurar el compliment dels preceptes continguts en aquest.

- 3- L'organització farmacèutica col·legial, en els seus diferents àmbits territorials, vetlarà i adoptarà les mesures conduents a aconseguir que les disposicions legals que es promulguen siguin respectuoses amb els valors i principis arreplegats en aquest Codi.
- 4- L'organització farmacèutica col·legial prestarà als farmacèutics l'ajuda necessària per a resoldre tots els dubtes que pugua ocasionar el compliment dels preceptes continguts en aquest Codi.
- 5- L'organització farmacèutica col·legial col·laborarà amb les autoritats acadèmiques per a promoure la qualitat dels estudis de Farmàcia, destacant la importància de la docència en ètica i deontologia.
- 6- L'organització farmacèutica col·legial té el deure de promoure i col·laborar amb les autoritats per a l'establiment efectiu d'un sistema de reconeixement del desenvolupament professional individualitzat aconseguit pels farmacèutics quant a coneixements i experiència en tasques assistencials, docents i d'investigació, ja siga fruit de l'activitat professional realitzada per aquests per compte d'altri (en el sector públic o privat) o per compte propi.
- 7- El Consell General es compromet a revisar periòdicament el present Codi i a actualitzar-lo quan siga convenient.

Article 39. Relacions entre les diferents corporacions integrades en l'organització farmacèutica col·legial

- 1- Les diferents corporacions integrades en l'organització farmacèutica col·legial estan obligades a relacionar-se entre si amb subjecció als principis de lleialtat, mútua col·laboració i diligència, cooperant entre elles per a l'assoliment efectiu de les seues finalitats essencials i actuant amb ple respecte de les competències que, segons la normativa legal i estatutària vigent, li corresponguen a cadascuna.
- 2- Les normes de caràcter deontològic emanades dels Col·legis Oficials de Farmacèutics i dels seus Consells Autònoms, si escau, hauran de respectar els principis i valors continguts en el present Codi, sense perjuí de les particularitats derivades del seu àmbit territorial.
- 3- Els Col·legis Oficials de Farmacèutics serviran de via per a relacionar als seus farmacèutics col·legiats amb el Consell General i amb els Consells Autònoms de Col·legis, si escau, quan siguin requerits per aquests.
- 4- Els Col·legis Oficials de Farmacèutics hauran de comunicar amb diligència, exactitud i celeritat al Consell General i als Consells Autònoms de Col·legis, si escau, les dades personals relatives a l'exercici i situació professional dels seus col·legiats que siguin necessàries per a elaborar i mantindre actualitzats els registres que siguin de la seua competència, d'acord amb allò previst en la normativa legal i/o estatutària corresponent.

Article 40. Obligacions deontològiques dels farmacèutics que ostenten càrrecs directius en els òrgans de govern de l'organització farmacèutica col·legial

Els farmacèutics que ostenten càrrecs directius en els òrgans de govern de l'organització farmacèutica col·legial hauran de:

- a)** Actuar en tot moment amb plena observança de les normes legals, estatutàries i deontològiques d'aplicació, ajustant les seues resolucions, decisions i acords a aquestes, així com mostrar una conducta exemplar en totes les seues actuacions i promoure, sota els principis d'eficàcia i eficiència, l'interés comú de l'organització farmacèutica col·legial, de la professió i de tots els col·legiats.
- b)** Ser respectuosos amb el funcionament democràtic d'aquesta, per la qual cosa no obstruiran de cap manera les actuacions legítimes de les juntes o assemblees, ni impediran l'exercici lliure i responsable del dret a decidir els assumptes per votació. Així mateix, tindran en compte i seran respectuosos amb les opinions de les minories col·legials.
- c)** Preservar com a secreta la informació i documentació relacionada amb les qüestions deontològiques dels col·legiats i guardar secret sobre qualsevol assumpte que hagen conegut com a conseqüència de l'exercici del seu càrrec.
- d)** Abstindre's d'utilitzar els càrrecs col·legials amb finalitats alienes a l'interés institucional i rendiran comptes de la seua gestió davant les Assemblees Generals de les seues corporacions amb el major rigor i transparència.
- e)** Mantindre una conducta d'acord amb els objectius del càrrec que exercixen, per la qual cosa han de subordinar a aquests qualsevol altra conveniència o interés particular, fins i tot sent legítims. El seu comportament mai implicarà abús de poder i ni tan sols infondran sospita d'això.
- f)** Manifestar l'existència de qualsevol tipus de conflicte d'interés que poguera afectar-los, havent d'abstindre's d'intervindre en les deliberacions i decisions a les quals faça referència el conflicte o que poguera comprometre la seua objectivitat.
- g)** Evitar, en la seua relació amb els mitjans de comunicació, la confusió entre les seues opinions personals i les de la corporació que representen.

Capítol X

DE LES RELACIONS AMB LES INSTITUCIONS, CENTRES O ESTABLIMENTS ON S'EXERCEIX LA PROFESSION

Article 41. Deures del farmacèutic amb responsabilitat en la gestió d'institucions, centres o establiments sanitaris.

Els farmacèutics amb responsabilitat en la gestió d'institucions, centres o establiments sanitaris vetllaran per:

- a) Que en l'àrea de la seua responsabilitat es complisquen els requisits exigibles de qualitat assistencial i el manteniment dels principis deontològics.
- b) Que les prestacions assistencials que s'hi oferisquen s'adapten a les necessitats de la població a la qual atenen i als recursos existents, promovent que no s'oferisquen servicis assistencials sense la deguda dotació de mitjans humans i materials.
- c) Que la relació dels farmacèutics que hi exercixen la seua professió amb els pacients siga l'adequada, preservant la intimitat, confidencialitat i la resta de drets que assistixen als pacients.
- d) Que des d'aquests no es duguen a terme activitats o funcions alienes a les quals li són pròpies a aquest tipus d'entitat conforme a la seua naturalesa, d'acord a allò que disposa la legislació.
- e) Que les condicions d'exercici professional dels farmacèutics que hi exercisquen la seua professió, siguen concordes a les exigides per aquest Codi i es respecte la seua independència professional.
- f) Que s'articulen, en la mesura en què ho permeta la capacitat de cada centre o establiment, procediments per al reconeixement del desenvolupament professional i de la carrera dels farmacèutics que hi exercixen la seua professió.

Article 42. Deures del farmacèutic en relació amb les institucions, centres o establiments on exercix la seua professió quan no és el responsable de la gestió

Els farmacèutics, en relació amb les institucions, centres o establiments on exercisquen la seua professió quan no siguen els responsables de la gestió d'aquests hauran de:

- a) Vetllar pel prestigi de la institució, centre o establiment on treballen, i contribuir a realitzar un ús eficient dels recursos que posen a la seua disposició.
- b) Posar en coneixement de la direcció les deficiències de qualsevol ordre que puguen afectar la qualitat assistencial o influir en el comportament deontològic de les seues actuacions, perquè puguen ser esmenades. No obstant l'anterior, si consideraren que les deficiències són greus, i no foren degudament esmenades, procuraran posar-ho en coneixement del seu Col·legi i/o de les autoritats sanitàries segons corresponga, en benefici dels pacients.

- c) Assegurar-se de que la qualitat de la seua activitat assistencial i la seua independència professional no es veuen compromeses per la percepció d'incentius.

Capítol XI

DE LA PUBLICITAT

Article 43. Publicitat dels medicaments, productes sanitaris i altres productes

- 1- Els farmacèutics que participen en activitats de publicitat de medicaments i de productes sanitaris hauran d'assegurar-se que aquesta complix amb tots els requisits i exigències establits en la legislació vigent sobre la matèria.
- 2- En tot cas, el farmacèutic no podrà realitzar publicitat de fórmules magistrals i preparats oficials, conforme al que es disposa en la legislació.
- 3- El farmacèutic que participe en activitats de publicitat i promoció comercial de productes materials, substàncies o mètodes als quals s'atribuïsquen efectes beneficiosos sobre la salut de les persones, haurà d'assegurar-se que es realitza com estableix la legislació específica sobre la matèria.

Article 44. Publicitat dels servicis professionals

- 1- El farmacèutic haurà d'ajustar la seua conducta en matèria de publicitat dels seus servicis professionals i comunicacions comercials al que dispose la legalitat vigent.
- 2- Suposarà una infracció deontològica que el farmacèutic s'atribuïska per qualsevol mitjà una titulació o diploma oficial per a acreditar una formació o captació que no posseïx, sense perjudi de les responsabilitats d'un altre ordre en què poguera incórrer.

Article 45. Publicitat de centres o establiments sanitaris

El farmacèutic que pretenga realitzar publicitat o subministrar informació dels centres o establiments sanitaris, així com dels servicis i prestacions que en ells es realitza, haurà d'ajustar-se a lo establert per la legislació específica sobre la matèria i, en tot cas, respectar el contingut de l'autorització sanitària de tals centres o establiments.

Capítol XII

DE L'OBJECCIÓ DE CONSCIÈNCIA

Article 46. Objeció de consciència del farmacèutic

- 1- L'objecció de consciència del farmacèutic és un dret que empara, en determinades circumstàncies, la seua negativa a sotmetre's a una conducta jurídicament exigida quan aquesta suppose violentar seriosament la seua consciència per ser contrària a les seues conviccions morals o ètiques.

- 2- L'objecció de consciència empara al farmacèutic a títol individual per raons de consciència i moral personal, per la qual cosa no cap la seua aplicació de manera col·lectiva o institucional, ni per a emparar actuacions basades en criteris de conveniència o oportunitat.
- 3- L'objecció de consciència no és la via adequada per a resoldre conflictes derivats de controvèrsies científiques, tècniques i professionals.
- 4- L'objecció de consciència no pot emparar la negativa del farmacèutic a realitzar una actuació professional fonamentada en raó de característiques individuals de la persona que demana la seua actuació, com ara la raça, el sexe, la religió o la ideologia.

Article 47. Exercici de l'objecció de consciència

- 1- L'exercici del dret a l'objecció de consciència per part del farmacèutic no ha de limitar o condicionar el dret a la salut dels ciutadans. Per això, el farmacèutic objector haurà de comunicar aquesta circumstància a l'autoritat responsable de garantir la prestació, a l'efecte de que s'articulen els mecanismes necessaris per a evitar menyscapte en el dret a la salut de la població i els drets dels ciutadans establits per la legislació.
- 2- El farmacèutic objector haurà d'adequar-se a les vies establides per a l'exercici del dret d'objecció de consciència en els casos en què aquesta es trobe regulada per la legislació vigent.
- 3- El farmacèutic podrà comunicar la seua condició d'objector de consciència al seu col·legi als efectes previstos en la normativa estatutària. El col·legi, ineludiblement, tractarà aquesta informació de manera absolutament confidencial.
- 4- L'exercici del dret d'objecció de consciència pel farmacèutic que l'invoca no ha d'ocasionar-li perjudicis ni avantatges.
- 5- L'exercici de l'objecció de consciència per part del farmacèutic davant d'una actuació demanada per un pacient o usuari no ha de perseguir mai la imposició de les conviccions del farmacèutic a la persona que sol·licita la seua actuació.

Capítol XIII

DE L'INVESTIGACIÓ I PUBLICACIONS PROFESSIONALS

Article 48. Principis rectors de l'activitat investigadora

- 1- El farmacèutic investigador, fins i tot reconeixent la importància que la recerca de nous medicaments i tècniques té sobre la societat i la ciència, anteposarà sempre la salut i dignitat dels éssers humans sotmesos a experimentació.
- 2- Tota investigació que comporte experimentació sobre éssers humans o animals haurà d'estar científicament justificada i comptar amb l'existència d'un protocol concret, adequat i rigorós, atenint-se a allò establert en la legislació sobre la matèria, així com a les regles i exigències del treball científic.
- 3- El farmacèutic durà a terme l'activitat investigadora amb el màxim rigor científic i intel·lectual i tindrà present l'obligació de veracitat en totes les seues fases, per la qual cosa no haurà de prendre decisions lligades a interessos econòmics, comercials, personals o de qualsevol altre tipus que pogueren comprometre aquesta obligació.
- 4- Quan un farmacèutic participe en una investigació científica patrocinada per una empresa farmacèutica haurà de condicionar la seua participació a disposar de llibertat per a la publicació dels resultats, quan legítimament corresponga, amb independència que aquests siguin favorables o no des de la perspectiva de l'empresa patrocinadora.

Article 49. Control en la investigació sobre éssers humans

- 1- El farmacèutic que participe en projectes d'investigació sobre éssers humans s'assegurarà que aquests es realitzen amb totes les garanties deontològiques i complint els requisits legals vigents a cada moment, així com que el projecte se sotmeta a l'aprovació prèvia d'un Comitè Ètic d'Investigació quan resulte procedent o necessari.
- 2- La investigació sobre éssers humans ha de realitzar-se quan l'avanç científic no siga possible per altres mitjans alternatius d'eficàcia comparable o en aquelles fases de la investigació en les quals siga imprescindible. La investigació que comporte experimentació sobre éssers humans haurà de procedir-se, sempre que siga possible, de l'experimentació animal amb control i durada suficient, i que els resultats siguin valorats amb possibilitats d'èxit.
- 3- Tota experimentació o assaig sobre éssers humans requereix del consentiment lliure, exprés i per escrit del subjecte objecte de l'assaig, obtingut després d'haver-li informat de forma suficient i adequada almenys sobre la naturalesa, objectius, mètodes i beneficis de la investigació o assaig, així com sobre els potencials riscos, danys, molèsties o incomoditats que poguera ocasionar la seua participació. Així mateix caldrà informar-li del seu dret a no participar en l'experimentació i a poder retirar-se lliurement en qualsevol moment d'aquesta sense resultar per això potencialment perjudicat en la seua salut o en l'atenció sanitària que poguera requerir.

- 4- La investigació que comporte l'experimentació sobre éssers humans haurà de garantir que els potencials riscos o perjudicis sobre les persones que participen no siguin desproporcionats ni li ocasionen minva de la seua consciència moral o de la seua dignitat, i el farmacèutic que participe adoptarà totes les precaucions possibles per a minimitzar els potencials riscos i molèsties que pogueren ocasionar-li.
- 5- No és deontològicament acceptable, segons el que estableix la legislació vigent, la participació del farmacèutic en activitats d'investigació que comporten manipulació genètica d'éssers humans sense finalitats diagnòstiques o terapèutiques, o la creació d'embrions humans exclusivament amb finalitats d'experimentació.

Article 50. Control en la investigació en animals

El farmacèutic que participe en activitats de recerca que comporten experimentació amb animals evitarà o reduirà al mínim els sofriments, danys i molèsties per a aquests que no siguin imprescindibles i justificables en atenció a finalitats de reconegut valor científic i humà, en tot cas haurà de complir amb els requisits i garanties establits en la legalitat vigent sobre la matèria.

Article 51. Divulgació de l'activitat investigadora i publicacions professionals

- 1- El farmacèutic investigador té un compromís amb la veracitat, havent de publicar els resultats de la seua recerca, recolzats en dades veraces i exactes, de manera seriosa i rigorosa per les vies pròpies de l'àmbit de la divulgació científica, amb independència de que els resultats siguin favorables o no als objectius inicials del projecte. Resulta deontològicament incorrecta la manipulació i l'ocultació dels resultats de la recerca, o de dades rellevants d'aquesta.
- 2- El farmacèutic en la divulgació dels resultats d'una activitat investigadora i en les publicacions professionals haurà de:
 - a) Abstrindre's de donar a conèixer de manera prematura o sensacionalista nous avanços científics insuficientment contrastats, ni exagerar el seu significat.
 - b) Distingir clarament entre una opinió i un treball d'investigació, assegurant-se que la publicació no genere dubtes sobre aquest tema.
 - c) Fer constar tota col·laboració, patrocini, beca o qualsevol font de finançament rebut per al desenvolupament del projecte.
 - d) Respectar fidelment totes les qüestions relatives a l'autoria, complint la legalitat en matèria de propietat intel·lectual, assegurant-se que el contingut és original i evitant el plagi, no deixant-se incloure com a autor sense haver contribuït substancialment al disseny i realització del projecte i fent un ús apropiat i exacte de les referències bibliogràfiques.

- e) Assegurar-se de que no permeten directament o indirectament la identificació de cap pacient, llevat que fóra necessari i comptara amb l'autorització prèvia, expressa i per escrit, d'aquests per a tal fi.

Capítol XIV

DE LA

DOCÈNCIA

Article 52. Formació universitària

Els farmacèutics que exercisquen en l'àmbit de la docència universitària dels estudis de Farmàcia vetllaran:

- a) Per la bona qualitat de l'ensenyament de la professió farmacèutica, donant la deguda importància al coneixement de les regles i preceptes continguts en el Codi de Deontologia de la Professió Farmacèutica per a això es procurarà la col·laboració de l'organització farmacèutica col·legial.
- b) Perquè els estudis de Farmàcia s'adeqüen a l'evolució científica i tècnica i a les necessitats sanitàries de la població.

Article 53. Pràctiques tutelades.

- 1- Els estudiants de farmàcia podran realitzar les tasques pròpies del seu període formatiu, en els termes legalment establits, sempre que es facen sota supervisió d'un farmacèutic responsable.
- 2- Els farmacèutics responsables de les pràctiques tutelades i la docència assistencial hauran de:
 - a) Complir adequadament les seues funcions, enfocant aquesta labor a un fi formatiu eminentment pràctic, havent-se format al seu torn en la transmissió de coneixements i avaluant als seus alumnes justament, evitant qualsevol perjudici.
 - b) Dedicar als seus alumnes el temps necessari i adequat, així com afavorir que aquests posen en pràctica els coneixements i aptituds adquirits en la seua formació.
 - c) Tractar correctament als seus alumnes, donant exemple amb la seua actuació professional i evitant, en la mesura que siga possible, corregir a l'alumne quant a l'actuació professional en presència de pacients o personal col·laborador
 - d) Abstindre's d'assignar als seus alumnes tasques o funcions impròpies per a la finalitat docent o que perjudiquen o limiten la seua formació.
 - e) Vetllar perquè els processos d'ensenyament i aprenentatge es desenrotllen minimitzant les molèsties que pogueren suposar per als pacients i garantint, en tot cas, que la presència i participació de l'alumne no ocasione cap menyscapse en els seus drets.

Article 54. Formació especialitzada

- 1- Els farmacèutics residents han d'adquirir, de forma programada i tutelada, els coneixements i habilitats corresponents a la seua especialitat, mitjançant formació teòrico-pràctica, assumint al mateix temps i progressivament la responsabilitat pròpia de l'exercici autònom d'aquesta.
- 2- Els farmacèutics residents tenen dret a ser informats de les funcions que tinguen assignades i dels sistemes establits per a la seua avaluació.
- 3- Els farmacèutics residents han de conèixer i complir la legislació, normes deontològiques i normes de funcionament aplicables en la institució i l'exercici propi de la unitat docent en la qual s'integren, especialment pel que fa als drets dels pacients.
- 4- Els farmacèutics residents actuaran amb subjecció a les indicacions dels seus tutors, i en absència d'aquests, a les dels especialistes de la unitat docent en la qual s'integren.
- 5- Els farmacèutics residents han de poder ser identificats pels pacients com a tal.

CONSEJO GENERAL
DE COLEGIOS OFICIALES
DE FARMACÉUTICOS